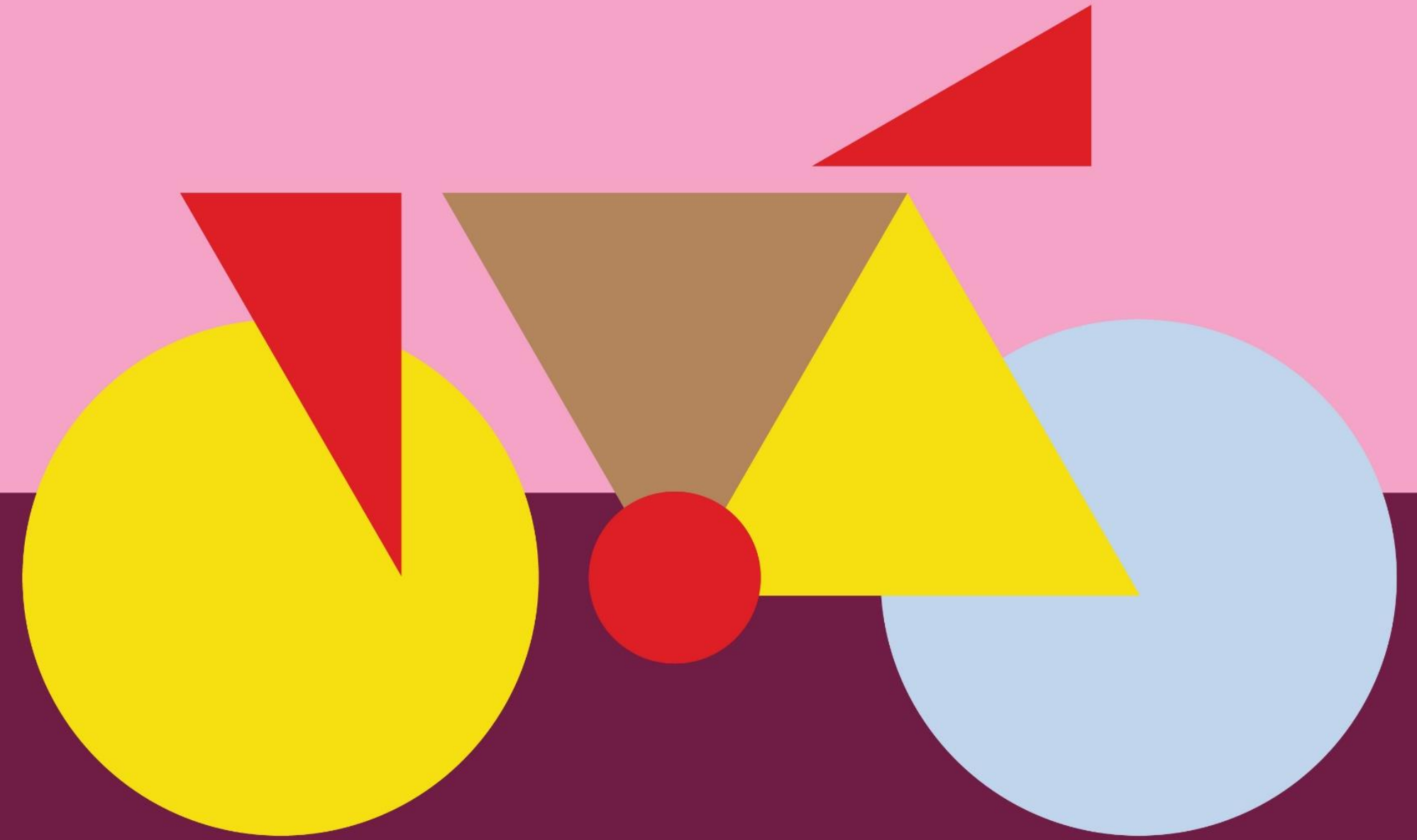
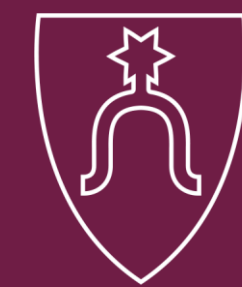

Humlevennlige Moss

- Hvordan kommunen tilrettelegger for pollinerende insekter

Mari Frydenlund Grimastad

Moss
kommune

Humleplanen

- Laget i 2014/2015 – oppmuntret av «La Humla Suse».
- 35 arter av humler i Norge.
- Nedgang i populasjonen.
- Dette er hovedsakelig på grunn av tap av leveområder, fragmentering, sprøytemidler og fremmede arter.

Hva gjør Moss kommune?

“Humlevennlige” blomster

Skjøtsel - Sprøytemidler

- Sprøytemidler - en negativ faktor som bidrar til nedgangen i humler.
- 2015 - Forbud mot å sprøyte i offentlig tilgjengelige områder.
- Moss kommune brukte bare 6,75 liter sprøytemidler i 2018, sammenlignet med 131 liter i 2013 og 126 liter i 2014.
- Nå bruker vi kun sprøytemidler på fremmede arter. Og vi tester ut Heathweed!

Skjøtsel

Etablere naturlige blomsterenger og grønne korridorer

Fremmede arter

- Humler trekkes ofte mot fremmede arter da de ofte er nektarrike og lukter godt.
- Men fremmede arter har en tendens til å ta over områder, noe som fører til homogene blomsterenger.
- Dette er et problem fordi humlene trenger en variasjon av blomster fra mars til oktober for å ha tilgang til mat gjennom hele livsløpet.

Bekjempe fremmede arter

Involvere og lære bort til barn

Kommunikasjon

Skapende

Varmere

Grønnere

Søk

[Forsiden](#) > [Grønnere](#) > [Grønnere hverdag](#) > [Grønn bolig](#)

Humlevennlig hage

Her finner du tips til en god humlehage.

Vi ønsker å øke kunnskapen hos innbyggere i Moss kommune og gi veiledning om hvordan du kan lage en humlevennlig hage eller balkong. Hvis du ønsker deg en hage med mange humler må du tenke gjennom hvilke planter og blomster du har i hagen. Dessuten må insektene finne et sted å bo. I en litt rufsete hage er det mange gode boliger for insektene våre. Humlene bidrar til at vi får gode epler, blåbær, bringebær, tomat, squash og mye mer.

Planter

Har du frukttrær og bærbusker, forskjellige blomster og busker som blomstrer fra slutten av mars til begynnelsen av oktober vil du bidra til et sunt økosystem i din egen hage. La gjerne blomster i plenen få stå, humla er for eksempel glad i kløver og løvetann. Med andre ord ikke klipp plenen så ofte, og la villblomstene få stå i veikanten. Sett gjerne ut en vannskål med litt større steiner i midt på sommeren, slik at humlene har tilgang til vann. Har du blomster i krukke, kan du velge blomster som humlene er glade i, for eksempel krydderurter, løvemunn, blomkarse og roser. Har du balkong kan du hjelpe humlene med mat ved å ha ulike planter som blomstrer gjennom hele sesongen.

© Cecilie Kildahl

Vår: Selje, løvetann, frukttrær og bærbusker.

Sommer og tidlig høst: Roser, honningurt, peoner, oregano, salvie, timian, blomkarse, lavendel, revebjelle, solsikke med flere.

Humlebo

En litt rufsete hage med muligheter for å finne seg et sted å bo i et steingjerde, i et gammelt musebol, i en gammel fuglekasse, vedstabler og gamle trær, skråninger som er litt ville og insekshotell er gode steder å bo for insektene våre.

Kompost og gjødsel i hagen

Hvis du ønsker å kompostere matavfall kan du låne en varmkompostbinge av kommunen. Der kan du kompostere matavfall og mat du ikke kan spise og få god kompostjord som du kan bruke som gjødsel i hagen din. Men husk: Det er viktigere å redusere matsvinnet enn å produsere mye kompost!

Sjekk også ut:

[La Humla Suse sin planteliste](#)

[Moss kommune sin humleplan](#)

Sist endret : 26.11.2019 08.47

nyemosskommune

Moss, Norway

75 likerklikk

nyemosskommune 🐝 I disse dager ser dere kanskje noen svært «rolige» humler på blomstene. 🌸 Sannsynligvis er det hannhumler. Hannene er rolige og trege unntatt når de har paringsspill om formiddagen. Hannhumlas viktigste oppgave er å befrukte neste års dronninghumler, som går i dvale under bakken etter befruktning. Det er bare neste års dronninger som overlever til neste sesong! Og de våkner på våren, når sola varmer opp kroppen ☀️
#humlebyenmoss #lahumlasuse #grønneremoss #humlevenn

Samarbeid innad i kommunen

- Vi jobber aktivt sammen med de ulike avdelingene i kommunen for å sørge for at alle er klar over hvor viktig det er at vi setter i gang tiltak for å bevare humlene og andre pollinerende insekter.

Tusen takk for meg!

